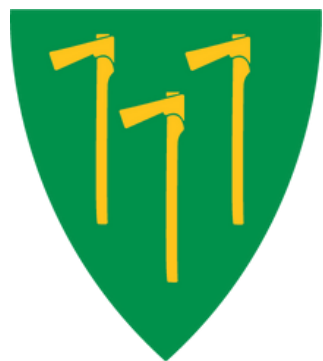

KRAFT- STRATEGI

2024 - 2028

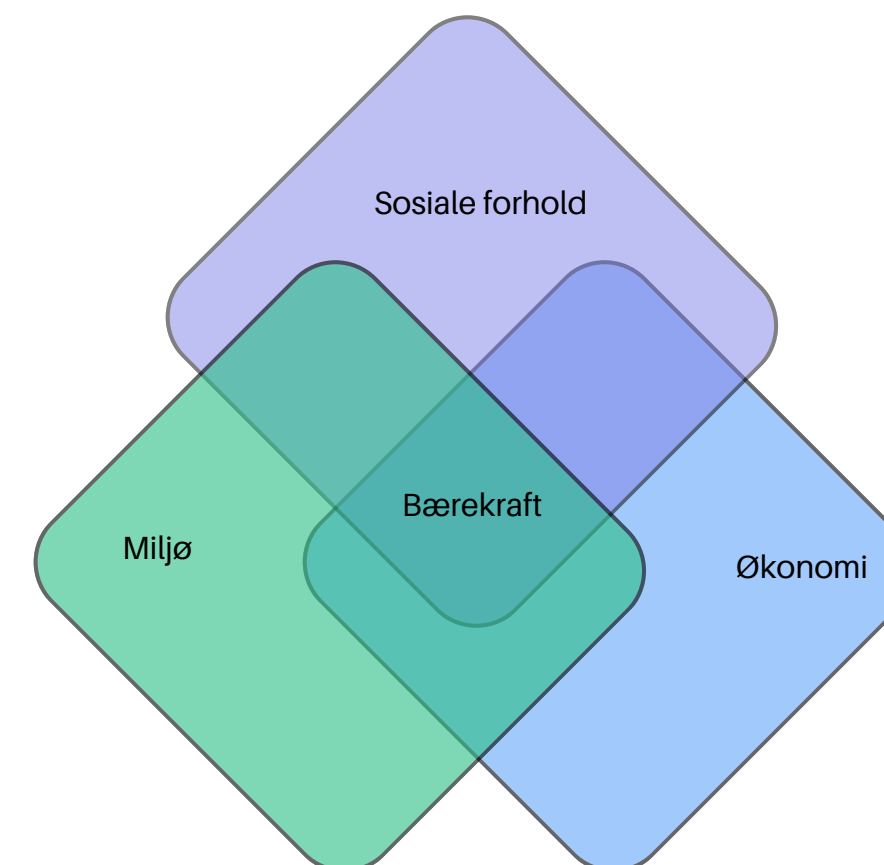

Bærekraft

Kraftstrategien skal bidra til å tydeliggjøre et stort mulighetsrom for Åmot-samfunnet. Kommunen vår har naturressurser som er svært ettertraktet og viktig for at Norge skal nå sine klimamål. Åmot svarer når storsamfunnet roper etter mer fornybar kraft.

Dersom vi skal legge beslag på mer av vår natur, må vi sikres forutsigbare inntekter. Det er naturlig at noen av inntektene kan gå inn i selve tjenesteproduksjonen, samtidig er det viktig at inntekter også brukes for å sikre generell samfunnsutvikling og tilrettelegging for næringsutvikling. Forholdet mellom det ene og det andre må sees og diskuteres bredere enn det denne kraftstrategien kan gjøre.

Økonomisk og sosial bærekraft tegner ikke hele bildet. Vi skal forvalte våre naturressurser på en slik måte at vårt fotavtrykk er så lite som mulig og at inngrepene blir så reversible som mulig. Miljømessig bærekraft handler om å drive samfunnsutvikling innenfor planetens tålegrenser. Vi skal forvalte og etterleve generasjonsprinsippet, vi skal ikke forringe kommende generasjoners muligheter.

FNs BÆREKRAFTSMÅL

Åmot kommune

Hvorfor trenger vi mer kraft?

For at Norge skal nå sine klimamål og dekke behovet for økt elektrifisering av hele samfunnet vårt, må vi utvikle ny kraft i et tempo vi ikke har sett før. Vi trenger mer effektiv og fleksibel energibruk for å senke forbruket. Vi må øke nettkapasiteten for å få kraften frem. Det er behov for en ny giv, og det må skje raskt. Ett tiltak alene løser ikke problemet. Vi må utnytte alle muligheter.

Energikommisjonen beskriver en kritisk situasjon for Norge, Åmotsamfunnet har naturgitte forutsetninger som gjør det mulig å hente ut mer fornybar energi. Med denne strategien sender vi et tydelig signal om at vi skal bidra i løsningsjakta.

Åmot kommunes kraftstrategi

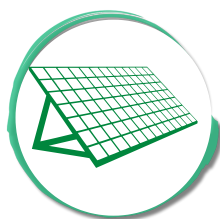
Kraftstrategien skal gi retning i Åmots ambisjon om å vokse som grønn kraftkommune. Strategien skal redegjøre for de viktigste prinsippene rundt kraftproduksjon som vi må kjenne til. Strategien skal også bidra til å tydeliggjøre vår rolle som kraftkommune i regionen, samt hvilke konkurransefortrinn og mulighetsrom økt kraftproduksjon kan gi oss fremover.

- ✓ Pådriver for økt kraftproduksjon i regionen og landet
- ✓ Sikre at kraftinntektene kommer Åmotsamfunnet til gode
- ✓ Pådriver for utvikling av kraftnettet i Sør-Østerdal og Innlandet
- ✓ Ha høy kompetanse på kraft i administrasjonen og blant folkevalgte
- ✓ Bruke krafta som konkurransefortrinn i etablering av industri lokalt
- ✓ Pådriver for å sikre gode og forutsigbare rammevilkår og inntekter fra krafta
- ✓ Bidra til et koordinert og helhetlig arbeid knyttet til økt kraftproduksjon i kommunen
- ✓ Åpne og involverende i dialogen med kommunens innbyggere i prosessene fremover

Fornybar energi

Fornybar energi er betegnelsen på energikilder som har sin opprinnelse i naturens eget kretsløp og som, innenfor et menneskelig tidsperspektiv, kontinuerlig fornyes og dermed kan anses som uuttømmelige.

Solenergi

Lys- og varmestråler fra Sola. Mengden av solenergi som treffer Jorden i løpet av ett år, er om lag 15 000 ganger større enn hele verdens årlige energiforbruk. Den totale mengde utstrålt energi fra sola er mer enn to milliarder ganger større enn energimengden som treffer jordoverflaten.

Vannkraft

Vannfallsenergi som er omgjort til nyttige formål som mekanisk arbeid eller elektrisitet. I dag brukes begrepet vannkraft mest om elektrisk energi som produseres fra vannfallsenergi i et vannkraftverk.

Brukke uttrykk

kWh: Energi brukt av en 1.000-watt enhet i en time, med et gjennomsnittlig husholdningsforbruk på rundt 25.000 kWh årlig.

GWh: En million kWh, tilstrekkelig for omtrent 40 husstander. I Åmot produseres 590 GWh, som tilsvarer 23600 husstander.

TWh: En milliard kWh, tilstrekkelig for omtrent 40.000 husstander.

MW: Måler effektkapasitet. En megawatt er lik 1000 kilowatt.

Vindkraft

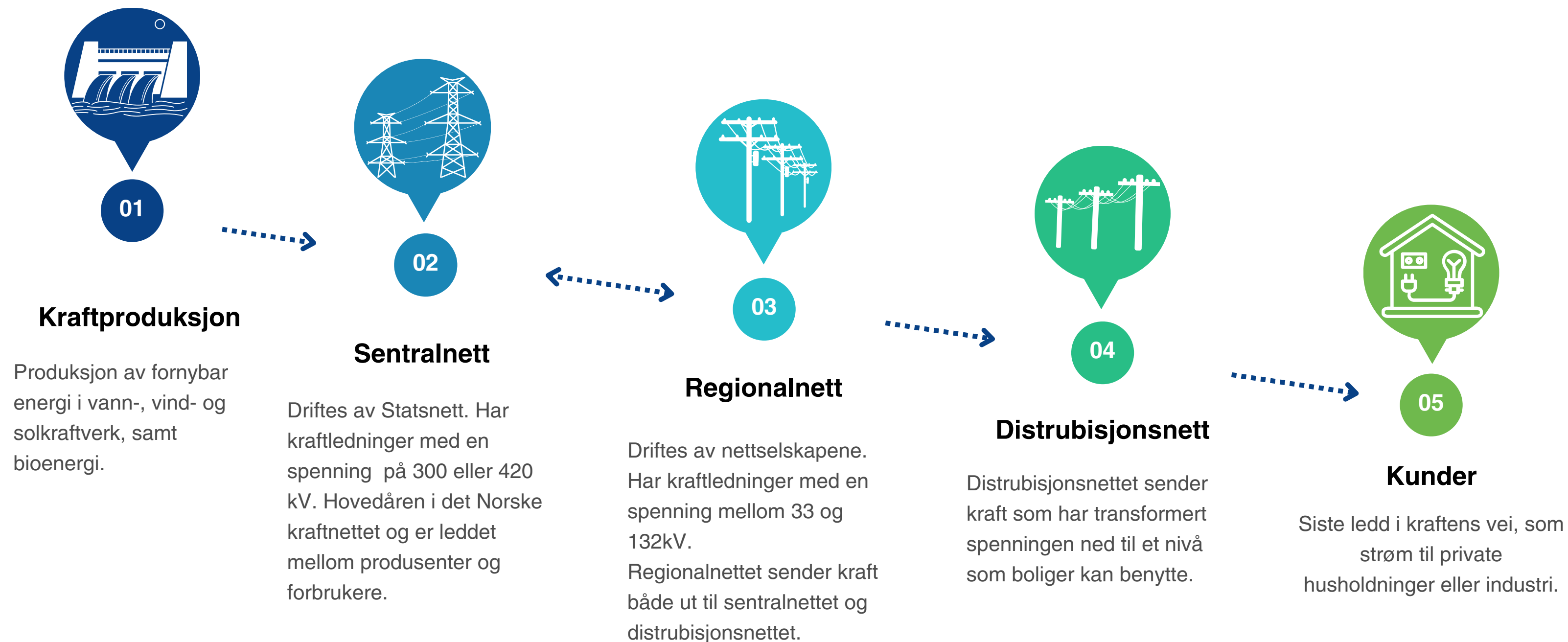
Et kraftverk som kan omforme vindenergi til elektrisk energi. Et vindkraftverk kalles også vindkraftstasjon og mer upresist også vindmølle. Dersom flere vindturbiner tilhører samme installasjon, kaller vi det gjerne vindkraftpark.

Bioenergi

Har sin opprinnelse i biomasse, for eksempel planteprodukter, gjødsel, skogsavfall og annet biologisk avfall. Materialet i biomassen er dannet i samtiden, til forskjell fra det organiske materialet i fossil energi, som er dannet på Jorden i en fjern fortid. Bioenergi er derfor å anse som en fornybar energikilde.

Kraftas reise

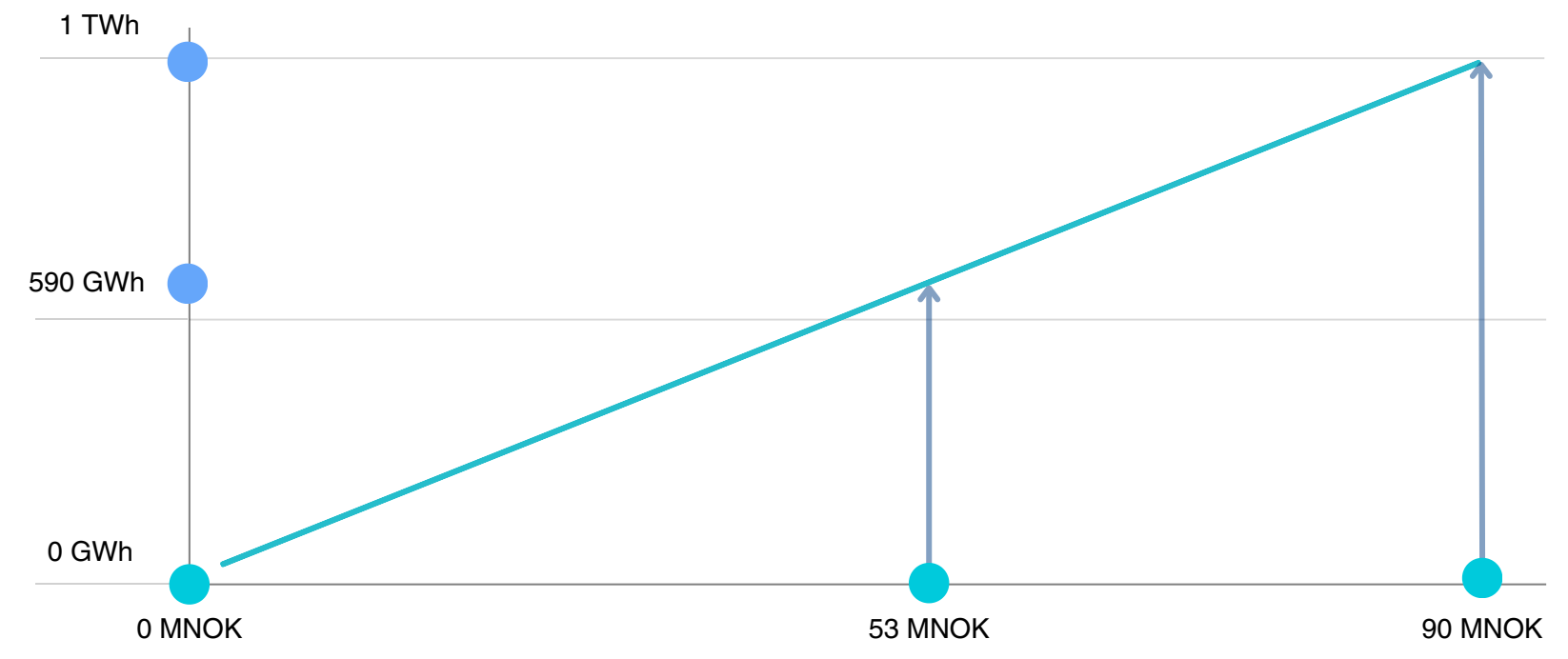
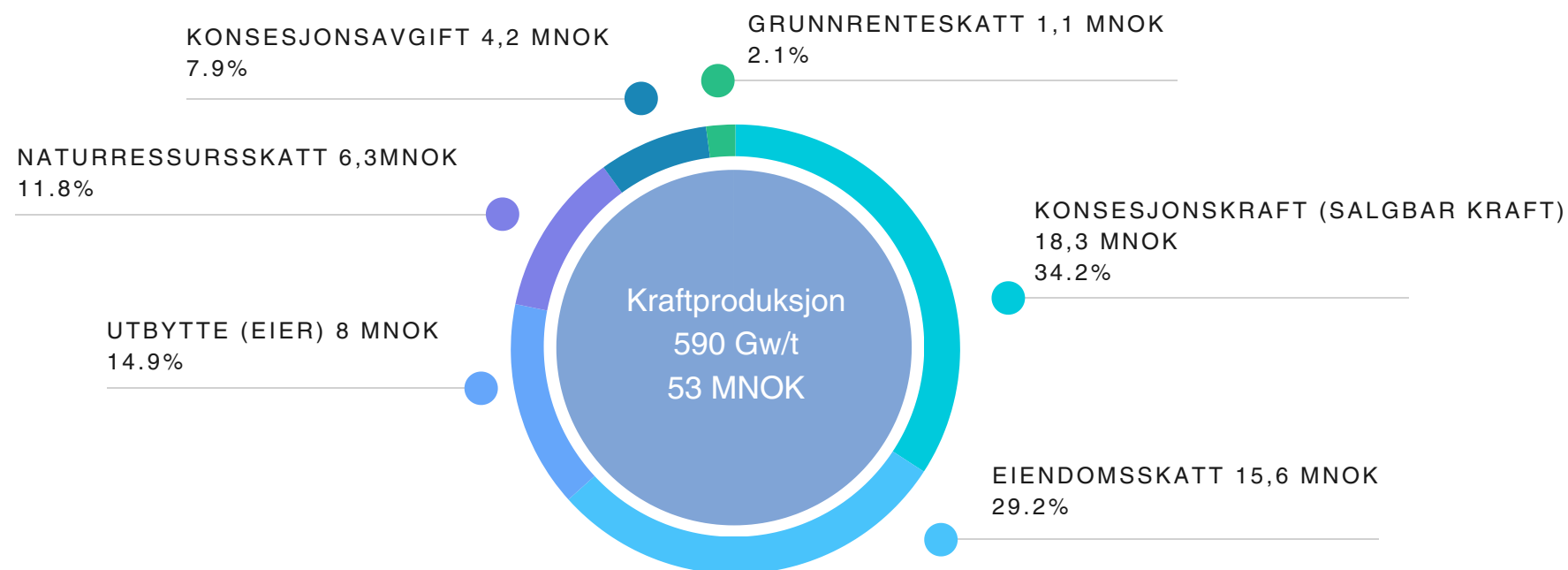
Inntekter

Figurene er en forenkling og er laget for å få frem to sentrale poenger. For det *første* hvor sammensatt inntektsbildet er, under ser vi et eksempel på hvor inntektene kommer fra*, og for det *andre* hvilke forventninger kommunen har til inntekter og rammevilkår fremover.

Selv om dagens rammevilkår må kunne oppfattes som tilfredsstillende, skal vi også sikre forutsigbare kraftinntekter for kommunens kommende generasjoner.

Åmot forventer at prinsippet om ytelse mot ytelse – naturinngrep mot økonomisk kompensasjon – ikke endres.

Selv om dagens rammevilkår sikrer oss gode og rettmessige kraftinntekter, kjenner vi ikke til hvordan rammevilkårene vil se ut i fremtiden. Åmot kommune har en åpen holdning knyttet til å gå inn på eiersiden i framtidige kraftprosjekter.

*Beregninger av dagens inntekter

Konsesjonskraft: gjennomsnittspris for salg 2020-2024.

Eiendomsskatt: vann- og vindkraft. Beløpet for vindkraft er justert iht. avtale om avbøtende tiltak med utbygger.

Utbytte: gjennomsnitt av Eidisvas prognose for neste 4 år.

Grunnrenteskatt: forutsatt vedtak om 2,3 øre/KWh som foreslått i Prop. 102 S.

Kraft og industri

Ideen om å knytte lokal produsert kraft til lokal industri, er ikke ny i kommunen vår. Utviklingen av Åmot som kraft- og industrikommune startet allerede på begynnelsen av 1900-tallet. Visjonære innbyggere med stor gjennomføringskraft sørget for vekst i Åmot gjennom hele 1900-tallet og dannet et viktig grunnlag for at vi i dag kan snakke om gode vekstmuligheter fremover.

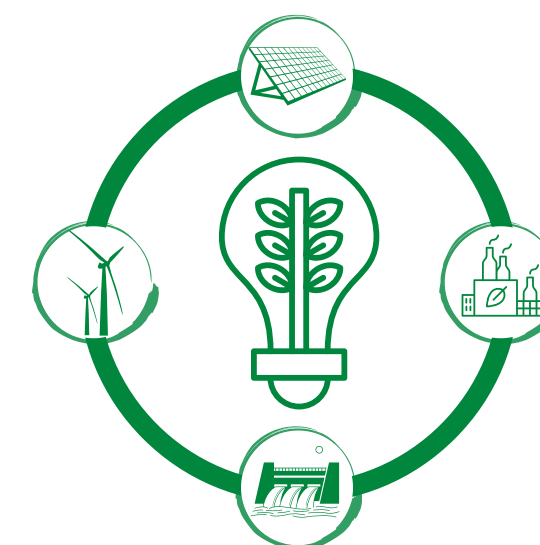
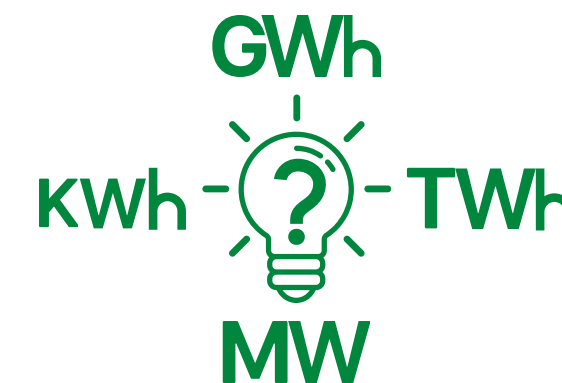
Vi mener nyetableringer av industri i Norge bør ligge der krafta produseres. Åmot vil legge til rette for at grønn industri og forsvarsindustri etablerer seg i kommunen, med lokalprodusert, fornybar kraft som et viktig konkurransefortrinn. Under er det listet opp seks fokusområder for å tiltrekke oss industrietablering.

- 01** Store naturressurser i fornybar kraft og skog
- 02** Forsvaret skal styrke arbeidet med utslippsreduksjon og klimaomstilling
- 03** Eksisterende sidespor til Rørosbanen. Sidesporet kan forlenges. Nærhet til hovedfartsåren riksvei 3.
- 04** Midlertidig endring i statsstøtteregelverket knyttet til etablering av grønn industri. Les om GDIP senere i strategien.
- 05** Åmot skal arbeide med å utvikle tomter for industriutvikling nær der den fornybare energien hentes ut
- 06** Åmot skal samarbeide om regional utvikling og etablering av industri

Fakta om kraft - økt behov

- ✓ I Norge er det grunn til å forvente en vekst i forbruk av kraft på mellom 21 og 35 TWh innen 2030. Andre prognoser sier at behovet er helt opp mot 75 TWh i økt forbruk.
- ✓ Innlandet har en samlet kraftproduksjon på 11 TWh, hvorav 90 prosent er vannkraft og 10 prosent er vindkraft.
- ✓ Kraftoverskuddet i Innlandet bidrar blant annet til oppdekning av det store kraftunderskuddet i Oslo-regionen.
- ✓ Etterspørselen etter ny kapasitet til forbruk i Innlandet innebærer en samlet økning i kraftforbruket på 50-70 prosent.
- ✓ Innlandet kan dekke 1-1,5 TWh av det nasjonale målet om energieffektivisering.
- ✓ Innlandet har en stor produksjon av fjernvarme via etablerte varmesentraler rundt tettsteder og industriområder. Totalt leverte fjernvarmesentralene varme tilsvarende 1 TWh i 2022.
- ✓ Det er stort behov for oppgradering og utvidelse av kraftnettet i Innlandet. Fylket vårt er den eneste regionen i Norge uten 420 kV kraftledning.
- ✓ Åmot har høyere kraftproduksjon enn samlet kraftforbruk i kommunen, om lag 85 prosent av krafta som produseres her, eksporteres ut til markedet.

Naturressurser i kommunen

Antall henvendelser til kommunen skjøt fart etter at et enstemmig kommunestyre før jul 2023 ønsket en kartlegging av mulighetsrommet for økt fornybar kraftproduksjon i Åmot.

På neste side vises en foreløpig oversikt over uutnyttede naturressursene vi har i kommunen vår. Oversikten inkluderer vassdrag som i dag ikke er klassifisert som varig vernet (verneklasse 1).

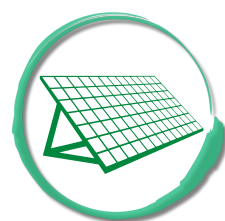
Det er viktig å understreke at oversikten ikke foregriper lovpålagte behandlingsprosesser knyttet til utnyttelse, blant annet konsesjonsbehandling og politisk behandling i kommunen, oversikten er kun ment som en foreløpig konkretisering av kommunens tilgjengelige naturressurser.

Selv om det vurderes som åpenbart at kommunen har et stort utviklingspotensial, er det vanskelig å beregne det totale potensiale i dag. En slik beregning forutsetter en rekke forhold som må utredes grundigere og bør blir vurdert igangsatt i lys av denne strategien.

Utviklingspotensialet forutsetter *enten* en større utbygging av kraftnettet slik at krafta kan transporteres til markedet, *eller* at det legges opp til at forbruket ligger nærmere der krafta produseres. Det siste poenget vil forkorte tiden med nettutbygging og vil kunne være viktig for ambisjonen om lokal etablering av grønn industri og forsvarsindustri.

Naturressurser i kommunen

Solkraft

I Åmot har vi flere uproduktive arealer som kan være aktuelle for etablering av solcelleparker. Eksempler på slike arealer er gamle grustak og ikke-dyrkbar skogsmark. Hvis området i kommuneplanens arealdel er regulert til LNF (landbruk, natur og friluftsområde), vil kommunen gi informasjon og veiledning. Det vil kunne være aktuelt å vurdere omregulering av områder, som åpner for etablering av solcelleparker i slike områder. Foreløpig kjenner vi til et konkret solkraftprosjekt, som vil kunne gi en årlig produksjon på om lag 60 GWh. I tillegg er kommunen i løpende dialog med flerutviklere som ønsker å etablere solkraftverk i Åmot. Dette vil inkluderes i strategien fortløpende.

Vannkraft

Vurderinger fra Hafslund ECO tilsier at det ikke vil være lønnsomt å utvikle kraftanlegg i Glomstadfoss. Det finnes derimot andre aktører som har vurdert lønnsomhet i mindre vassdrag i kommunen, blant annet Hovda, Julussa, Åsta, Skynna og Deia. Sistnevnte ble konsesjonsbehandlet i 2014/2015. Kommunestyret vedtok en anbefaling til NVE om å gi konsesjon. Forsvarsbygg vurderte at utbyggingen ville gjøre inngrep som ville være begrensende for forswarets aktivitet. NVE avsto konsesjonssøknaden. Produksjonen i Deia ble i konsesjonssøknaden beregnet til å være på 12,8 GWh.

[Les mer om NVEs konsesjonsbehandling av Deia her](#)

Vindkraft

Raskiftet vindkraftverk i kommunene Åmot og Trysil i Innlandet fylke har 31 vindturbiner som årlig gir om lag 370 GWh ny fornybar kraftproduksjon. En tredjedel av turbinene ligger i Åmot. Fortetning og hybridisering (vind/sol) i Raskiftet-området, vil kunne gi om lag 200 GWh økt fornybar kraftproduksjon.

Fjernvarme

Fjernvarme er en viktig investering i samfunnet. Bruk og utvikling av fjernvarme bidrar til økt elektrifisering, gjennom å avlaste strømnettet. Anlegget til Solør Bioenergi på Rena leverer i dag fjernvarme til Forsvarsbygg i Rena Leir. Kapasiteten er på om lag 25 GWh, samt 5 GWh til kommunale bygg, næringsliv og boliger i Rena sentrum. Åmot kommune bør utrede muligheten til utvidelse av fjernvarme

Sentrale aktører

Befolkning

Innbyggeren i Åmot kommune er en sentral aktør i kommunens kraftstrategi fordi deres deltakelse og støtte er avgjørende for å oppnå bærekraftige energiløsninger. Gjennom bevisst energiforbruk, deltakelse i lokale initiativer for energieffektivisering og fornybar energi, samt ved å gi innspill til kommunale planer, bidrar innbyggerne til å forme og realisere strategier som fremmer miljøvennlig energibruk og styrker lokalsamfunnets energisikkerhet.

Grunneiere

Grunneiere i Åmot kommune er viktige for kommunens kraftstrategi. Deres støtte og deltakelse er nødvendig for å få til bærekraftige energiløsninger. Ved å bruke energi effektivt, være med på lokale prosjekter for fornybar energi, og gi innspill til kommunens planer, hjelper grunneierne med å lage og gjennomføre strategier som fremmer miljøvennlig energibruk og sikrer energi for lokalsamfunnet.

Forsvaret

Åmot er vertskommune for Rena leir, Hærens hovedbase i Sør-Norge. I vedtatt langtidsplan for forsvarssektoren legges det opp til at forsvaret skal arbeide for å redusere sitt totale klimaavtrykk. Økt fornybar kraftproduksjon i Åmot kommune vil kunne bidra til at forsvaret når sine klimamål.

Utbyggere og investorer

Åmot kommune skal fremstå som en profesjonell aktør, både som deleier av Eidisva Energi AS og i møte med utbyggere og investorer. Vi skal være tilgjengelige, tydelige og realistiske når ulike utviklingsprosjekter presenteres. Vi skal ta en aktiv rolle i koordinering og behandling av konkrete utbyggingssaker.

Sentrale aktører

NVE

NVE er et statlig direktorat underlagt Energidepartementet. NVE har ansvar for å forvalte vann- og energiressursene til landet, blant annet behandling av konsesjon (tillatelse) for bygging av nye kraftverk.

[Les mer om konsesjon her](#)

Eidsiva Energi AS

Eidsiva Energi AS er et ledende energi- og telekomkonsern som består av Elvia Eidsiva Vekst, Eidsiva Bioenergi og Eidsiva Bredbånd. Åmot kommune (0,6%) er selskapets tredje største eier, etter Innlandet Energi Holding AS (49,4 %) og Hafslund Vekst AS (Oslo kommune) (50%).

Regionen

For at Åmot skal lykkes i utviklingen som kraftkommune, må vi samarbeide tett med hele Sør-Østerdal og Innlandet. Positiv utvikling for regionen er positiv utvikling for kommunen.

LVK og LNVK

Landssamanslutninga av Vasskraftkommunar (LVK) ble stiftet i 1977. LVK organiserer kommuner som er vertsskap for vannkraftutbygging. LVK skal ivareta medlemskommunenes interesser i alle spørsmål om kraftutbygging. LVK er partipolitisk nøytral og tar ikke stilling for eller mot vannkraftutbygging.

[Les mer om LVK her](#)

Søsterorganisasjonen, Landssammenslutninga av Norske Vinnkraftkommuner (LNVK), ble etablert i 1999 og har til formål å bygge opp et nasjonalt nettverk av vindkraftkommuner og påvirke de totale rammevilkår for vindkraftutbygging.

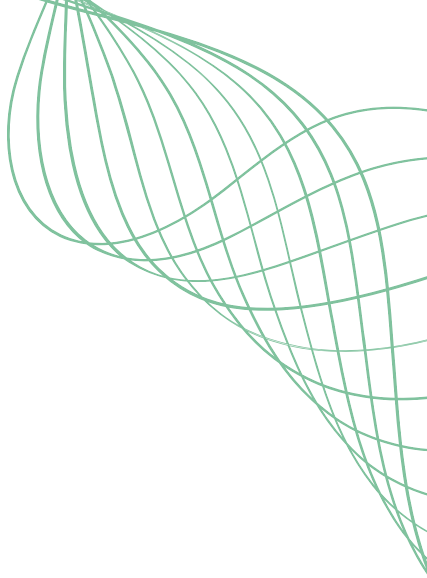
[Les mer om LNVK her](#)

Kommunekraft

Kommunekraft AS ble stiftet 28. april 1993 med formål å formidle kraft på vegne av aksjonærkommunene til best mulige kommersielle betingelser i markedet. Kommunekraft AS eies av 127 kommuner og 7 fylkeskommuner.

[Les mer om Kommunekraft her](#)

Utredninger, rapporter og strategier

Om kraft

I Norge kan vi regne med en vekst i forbruk av kraft på mellom 21 og 35 TWh innen 2030. Vi har dårlig tid og vi handler ikke raskt nok i dag. For mer informasjon om behovet for fornybar kraftproduksjon i Norge, se NOU 2023: 3 Mer av alt – raskere

[Les Mer av alt - raskere her](#)

Innlandet må bygge ut mer fornybar kraft og nett, og bruke energien mer effektivt. Thema Consulting har laget rapporten på oppdrag fra LO og NHO.

[Les Kraftløftet Innlandet her](#)

Innlandet skal ta en ledende posisjon i det grønne skiftet og sirkulærøkonomien, og omstille seg til bruk av fornybar energi. Det handler om å forvalte naturressursene på en bærekraftig måte og skape nye arbeidsplasser.

[Se Innlandets Regionale plan for klima, energi og miljø her.](#)

Sør-Østerdal interkommunale politiske råd (SØIPR) står for en utredning av kraftbehovet i regionen. Klosser Innovasjon står bak utredningen.

[Les utredningen her](#)

Om inntekter og rammevilkår

Green Deal Industrial Plan (GDIP) er EUs plan for å nå sine klimamål, styrke europeisk konkurransekraft, og sikre energiforsyning. Vi er bundet av dette regelverket gjennom EØS-avtalen. For å sikre industriell utvikling i Europa, har GDIP blant annet løst opp regelverket for statsstøtte til etablering av grønn industri. Åmots konsesjonskraft gir kommunen et mulighetsrom og konkurransefortrinn når det gjelder nyetableringer av grønn industri. Unntaket fra regelverket om statsstøtte er tidsavgrenset og gjelder foreløpig ut 2025.

[Les mer her](#)

Konsesjonskrafta vår er en kommunal inntekt som ikke blir utjevnet gjennom inntektssystemet. Kraftinntekten bygger på et prinsipp om ytelse mot ytelse, hvor storsamfunnet får fornybar energi som er utnyttet fra våre naturressurser og vi får vår rettmessige del av kaka. For mer om kommunalt inntektssystem, se Prop. 102 S (2023 –2024) Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak mai 2024).

[Les mer her](#)

Eidsiva er et ledende energi- og telekomkonsern som er posisjonert i sentrum av energiomstillingen. Ved siden av vannkraft, bredbånd, nett og bioenergi, har Eidsiva utvidet med satsning på datalagring. Satsningen retter seg særlig mot offentlig sektor, som forsvar og helse. Eidsiva kan tilby nasjonal lagring med offentlig eierskap.

[Les årsrapporten for 2023 her](#)

Lover, forskrifter og direktiver

Det finnes en rekke lover, forskrifter og direktiver vi er bundet av og som regulerer alle forhold rundt kraft. Her presenteres et utvalg som vurderes som særlig relevant for kommunen og denne kraftstrategien.

Energiloven

Lov om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. av 29. juni 1990 nr. 50 (energiloven) gir rammene for organiseringen av kraftforsyningen og inneholder et samlet regelverk som tidligere var spredt på et stort antall lover.

[Les mer her](#)

Plan- og bygningsloven

Lov om planlegging og byggesaksbehandling av 27. juni 2008 nr. 71 regulerer kommunes og statens rolle som planmyndighet. Etter endring av Plan- og bygningsloven i 2023, gis kommunen i praksis veto rett ved etablering av nye vindmøller.

[Les mer her](#)

Vannfallrettighetsloven

Lov om erverv av vannfall, bergverk og annen fast eiendom mv. av 14. desember 1917 nr. 16 inneholder regler om ervervskrets, konsesjonsvilkår og -avgifter, revisjon av vilkår, det offentliges forkjøpsrett, hjemfall m.m.

[Les mer her](#)

Vassdragsreguleringsloven

Lov om vassdragsreguleringer av 14. desember 1917 nr. 17 gjelder for alle vassdragstiltak som har til formål å endre vassdragets vannføring. Loven gjelder ved siden av vannressursloven og inneholder regler om konsesjonsbehandling og -søknad, hjemfall, konsesjonsavgifter, konsesjonsvilkår, revisjon av vilkår, ekspropriasjon.

[Les mer her](#)

Vannressursloven

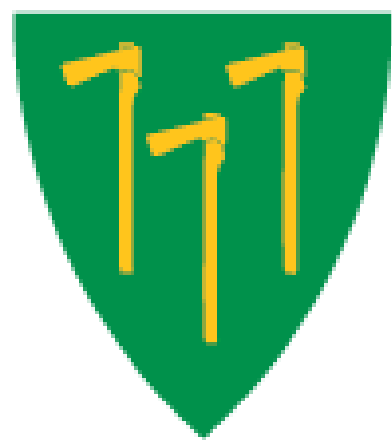
Lov om vassdrag og grunnvann av 24. november 2000 nr. 82 (vannressursloven) skal sikre en samfunnsmessig forsvarlig bruk og forvaltning av vassdrag og grunnvann.

[Les mer her](#)

For en samlet fremstilling av produksjon, overføring og forbruk av energi i Norge, inkludert rammeverket som regulerer energiforsyningen

[Les mer her](#)

Vilje til
vekst

Åmot kommune

